

MAB-300

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

October - 2022

Economics : CC-506

(Macro Economics-I) (समग्रलक्षी अर्थशास्त्र)

(Old & New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 राष्ट्रीय आवकनो अर्थ समजावी, राष्ट्रीय आवक मापवानी पद्धतिओनी यर्था करो. 18

अथवा

- 1 GDP, GNP अने NNPना ज्यालो समजावो. 18
- 2 जे.बी.से.नो बजारनो नियम मर्यादाओ सहित समजावो. 17

अथवा

- 2 (अ) प्रो. पीगुनो वेतनकापनो सिद्धांत. 17
(ब) क्लासिकल अर्थशास्त्रनी मर्यादाओ.

- 3 केईन्सना आवक - रोजगारी निर्धारणना सिद्धांत यर्था करो. 18

अथवा

- 3 केईन्सनो वपराश वृत्तिनो ज्याल विगतवारं समजावो. 18

- 4 किशरना नाशां परिभाषणना सिद्धांतनी यर्था करो. 17

अथवा

- 4 मिल्टन फ्रीडमेननो नाशांनी भागनो अभिगम समजावो. 17

MAB-300]

[2970]

MAB-313

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

October - 2022

CC - 507 : Economics

(International Economics-I) (New & Old Course)

Time : 2.30 Hours]

[Total Marks : 70

1 આંતરરાષ્ટ્રિય અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ જણાવી તેનું કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્ત્વ 18
સમજાવો.

અથવા

1 ડેવિડ રિકાર્ડોના તુલનાત્મક (સાપેક્ષ) ખર્ચ લાભના સિદ્ધાંતની 18
વિગતે ચર્ચા કરો.

2 હેકસર-ઓહલીનનો સાધન-પ્રમાણનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 17

અથવા

2 આંતરરાષ્ટ્રિય વેપારના સંદર્ભમાં લીયોન્ટીફ કોયડો એટલે શું? તેની 17
સવિસ્તર સમજૂતી આપો.

3 માર્શલ-એજવર્થની દરખાસ્ત રેખાઓ વડે થતું વેપારની શરતોનું 18
નિર્ધારણ સમજાવો.

અથવા

(અ) આંતરરાષ્ટ્રિય વેપારના લાભો જણાવો. 9

(બ) વેપારની શરતોને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો. 9

4 સંરક્ષણ વેપાર નીતિની તરફેણ અને વિરુદ્ધની દલીલો ચર્ચો. 17

અથવા

(અ) આયાત જકાત એટલે શું? તેના પ્રકારો જણાવો.

(બ) મુક્ત વેપારના અવરોધોની સમજૂતી આપો.

MAB-328

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

October - 2022

CC - 508 : Economics

(Public Economics)

(New / Old Course)

Time : 2.30 Hours]

[Total Marks : 70

- 1 સમવાય નાણાં તંત્ર એટલે શું? ભારતમાં કેન્દ્ર અને રાજ્ય વચ્ચેના નાણાંકીય સંબંધો વિશે વિગતે ચર્ચા કરો. 18
- અથવા**
- 1 નાણાકીય આયોગની જરૂરિયાત સમજાવી તેના લાભાલાભ ચર્ચો. 18
- 2 ખાનગી વસ્તુ અને જાહેર વસ્તુનો ખ્યાલ આપી તેના લક્ષણો અને કાર્યક્ષેત્ર ચર્ચો. 17
- અથવા**
- 2 મહત્તમ સામાજિક કલ્યાણનો ખ્યાલ આકૃતિ સહિત સમજાવો. 17
- 3 રાજકોષીય નીતિનો અર્થ આપી, રાજકોષીય નીતિના બજેટ વિષયક સાધનોમાં ખ્યાલ વિગતે સમજાવો. 18
- અથવા**
- 3 વિકસતા દેશોમાં રાજકોષીય નીતિના ઉદ્દેશો જણાવી તેની મર્યાદાઓ ચર્ચો. 18
- 4 ખાદ્યપૂરક નાણાંતંત્રનો અર્થ સમજાવી વિકાસશીલ દેશોમાં તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. 17
- (અ) કૃષિ કરવેરાના વિકાસશીલ દેશોમાં લાભ જણાવો.
- (બ) અંદાજપત્રના ખ્યાલ આપી, ખાદ્યના વિવિધ પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

MAB-344-345-346-347 Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

October – 2022

Economics : CC – 509

1. Development & Environmental Economics
(Core Compulsory) (New Course)

2. Economics of Developing Countries
(વિકસતા દેશોનું અર્થશાસ્ત્ર) (New Course)

3. Economy of Gujarati - I
(Core Compulsory Paper) (New Course)

4. Economic Essay - I (Principles)
(Core Compulsory Paper) (New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1. Development & Environmental Economics
(Core Compulsory) (New Course)

સૂચના : (1) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 આર્થિક વિકાસ અને આર્થિક વૃદ્ધિ વચ્ચેનો ભેદ જણાવી આર્થિક વિકાસના નિર્દેશકો વર્ણવો. 18

અથવા

1 PQLI, HDI અને SDG સમજાવો.

- 2 રોસ્ટોવના આર્થિક વૃદ્ધિના તબક્કા ચર્ચો. 17
અથવા
- 2 હેરોડ-ડોમર મોડેલ વિગતે વર્ણવો.
- 3 સામાજિક પરિવર્તનના સંદર્ભમાં કાર્લ માર્ક્સનો સિદ્ધાંત વર્ણવો. 18
અથવા
- 3 પ્રો.શુમ્પીટરનો આર્થિક વિકાસનો સિદ્ધાંત ચર્ચો.
- 4 કુદરતી સંસાધનો જળ, જમીન, જંગલ અને ખનીજનું મહત્ત્વ સમજાવો. 17
અથવા
- 4 ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ અને પર્યાવરણ વિગતે વર્ણવો.

2. Economics of Developing Countries

(વિકસતા દેશોનું અર્થશાસ્ત્ર) (New Course)

- 1 અલ્પવિકસિત અર્થતંત્રના મહત્ત્વના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. 18
અથવા
- 1 વિકસતા દેશોના અર્થતંત્રના માળખામાં આવેલા પરિવર્તનોની ચર્ચા કરો. 18
- 2 આર્થિક વિકાસના નિર્દેશક તરીકે માનવ વિકાસ આંકનો ખ્યાલ સમજાવો. 17
અથવા
- 2 (અ) આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 17
 (બ) આર્થિક વિકાસના આંક તરીકે સુખાકારીના આંકની ચર્ચા કરો.

- 3 વિકસતા દેશોમાં યોગ્ય વસ્તી નીતિની ચર્ચા કરો. 18
- અથવા**
- 3 વિકસતા દેશોમાં ગરીબીનું સ્વરૂપ સમજાવી, ગરીબી નિવારણ માટેના ઉપયોગની ચર્ચા કરો. 18
- 4 વિકસતા દેશોમાં બેરોજગારીનું સ્વરૂપ સમજાવી, બેરોજગારી નિવારણ માટેના ઉપાયોની ચર્ચા કરો. 17
- અથવા**
- 4 વિકસતા દેશોમાં ખેતી રૂપાંતર માટેના ઉપકરણોની ચર્ચા કરો. 17

3. Economy of Gujarati - I (Core Compulsory Paper) (New Course)

- સૂચના :** (1) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 ગુજરાતમાં વસ્તી વિષયક વલણો જણાવી, ગ્રામીણ અને શહેરી વસ્તીનું પ્રમાણ વર્ણવો. 18

અથવા

- 1 ગુજરાતમાં સાક્ષરતા દર, બાળ મૃત્યુ દર અને લિંગ ગુણોત્તર સમજાવો.
- 2 ગુજરાતમાં કુદરતી સંસાધનો જમીન અને જંગલની લાક્ષણિકતાઓ અને તેના ઉપયોગો ચર્ચો. 17

અથવા

- 2 ગુજરાતમાં કુદરતી સંસાધનો ખનીજો અને સમુદ્ર કિનારાની લાક્ષણિકતાઓ અને તેના ઉપયોગો વર્ણવો.

- 3 ગુજરાતમાં સિંચાઈના સુવિધા વિગતે વર્ણવો. 18
- અથવા**
- 3 ગુજરાતમાં કૃષિ ક્ષેત્રે મુખ્ય પાક ઉત્પાદન ચર્ચો.
- 4 ગુજરાતમાં ઔદ્યોગિક વિકાસ સમજાવો. 17
- અથવા**
- 4 ગુજરાતમાં ઔદ્યોગિક રોકાણ તેમજ SEZ અને SIR વર્ણવો.

4. Economic Essay - I (Principles)
(Core Compulsory Paper) (New Course)

- સૂચના :** (1) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો : 35
- (1) વસ્તીના સિદ્ધાંતો
(2) કેઈન્સનું અર્થશાસ્ત્ર
(3) નફાના સિદ્ધાંતો
- 2 કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો : 35
- (1) મહાત્મા ગાંધીના આર્થિક વિચારો.
(2) GST (વસ્તુ-સેવા કર)
(3) ભારતમાં સહકારી ક્ષેત્ર

MAB-366-367-368-369-370 Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

October - 2022

Economics : CC-510

1. Co-operation (Optional)

(Old & New Course)

2. History of Economic Thought - I

(Core Compulsory) (Old Course)

3. Demography (Optional) (Old Course)

4. Economic Investigation (New Course)

5. Survey, Research Related Economic Institutions and Publication-I

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1. Co-operation (Optional)

(Old & New Course)

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 ભારતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ ચર્ચો. 18

અથવા

1 સહકારનો અર્થ આપી સહકારના સિદ્ધાંતો સમજાવો. 18

MAB-366-367-368-369-370] 1

[Contd...

- 2 સહકારી શિક્ષણ અને તાલીમનું મહત્વ ચર્ચો. 17
- અથવા**
- 2 ખેત વિકાસ અને ગ્રામીણ વિકાસમાં સહકારી પ્રવૃત્તિની ભૂમિકા વર્ણવો. 17
- 3 નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે લખો : 18
- (અ) સામાન્ય સભાના પ્રકાર
- (બ) સહકારી મંડળીની નોંધણીની પ્રક્રિયા
- (ક) ઓડિટના પ્રકારો
- (ડ) વ્યવસ્થાપક સમિતિની સત્તાઓ અને કાર્યો.
- 4 સ્વીડનની દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓની કામગીરી વર્ણવો. 17
- અથવા**
- 4 ફ્રાન્સમાં ઔદ્યોગિક સહકારી મંડળીઓની કામગીરીની સમીક્ષા કરો. 17

2. History of Economic Thought - I

(Core Compulsory) (Old Course)

- સૂચના : (1) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
- (2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 પ્લેટોના સમાજવાદ અંગેના વિચારો જણાવો. 18

અથવા

- 1 એરિસ્ટોટલ અને પ્લેટોના આર્થિક વિચારો સમજાવો.

- 2 વેપારવાદનાં લક્ષણો જણાવી ટેબલોના આર્થિક કરવેરા ચર્ચો. 17
અથવા
- 2 ડેવિડ હ્યુમ અને લોકના આર્થિક વિચારો વર્ણવો.
- 3 થોમસ માલ્થસનો વસ્તીનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 18
અથવા
- 3 એડમ સ્મિથના શ્રમ વિભાજન અને મૂલ્યના સિદ્ધાંતો વર્ણવો.
- 4 કાર્લ માર્ક્સના સમાજવાદ અંગેના વસ્તીવિષયક વિચારો ચર્ચો. 17
અથવા
- 4 બાર્બરા વુટનના સમાજવાદ અંગેના વિચારો વર્ણવો.

3. Demography (Optional) (Old Course)

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 વસ્તીશાસ્ત્રનો અર્થશાસ્ત્ર, સમાજશાસ્ત્ર, વાણિજ્ય અને ભૂગોળ સાથેના સંબંધો સમજાવો. 18
અથવા
- 1 વસ્તીશાસ્ત્રનો અર્થ આપી, વસ્તીશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્ત્વ સમજાવો. 18
- 2 પ્રો. માલ્થસનો વસ્તીનો સિદ્ધાંત સમજાવો. તેને શા માટે નિરાશાવાદી ગણવામાં આવે છે ? 17
અથવા
- 2 20મી સદી દરમિયાન વિકસિત અને વિકસતા દેશોના વસ્તી વૃદ્ધિના વલણો જણાવી. વિકસતા દેશોમાં થયેલા વસ્તી વિસ્ફોટની ચર્ચા કરો. 17

3 ભારતમાં વસ્તીશાસ્ત્રીય માહિતી મેળવવાના મુખ્ય સ્ત્રોતો જણાવો. 18

અથવા

3 ભારતમાં પોપ્યુલેશન સેન્સસ અને સિવિલ રજિસ્ટ્રેશનની માહિતી આપી, તેના લાભા-લાભ ચર્ચો. 18

4 વર્ષ 2001 અને 2011ની વસ્તી ગણતરી પ્રમાણે ભારતમાં જન્મ, મૃત્યુદર, જાતિ પ્રમાણ અને ઉત્પાદક - અનુત્પાદક વસ્તીની ચર્ચા કરો. 17

અથવા

4 ભારતની 2011ની વસ્તી ગણતરીની વિશેષતા વિશે નોંધ લખો. 17

4. Economic Investigation (New Course)

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 ગણનો અર્થ સમજાવી, ગણ દર્શાવવાની રીતો જણાવો અને ગણના પ્રકારો સમજાવો. 18

અથવા

1 જો $A = \{5, 8, 10, 12\}$, $B = \{5, 6, 7, 8\}$ અને $C = \{5, 6, 10, 12\}$ હોય તો તેની વેન આકૃતિ દોરો અને $A \cup B$, $A \cap B$, $A \cap B \cap C$, $A \cap (B \cup C)$ અને $A \cup (B \cap C)$ મેળવો. 18

2 વિકલનના નિયમો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 17

અથવા

2 (A) નીચેનાનું લક્ષ્ય મેળવો : (ગમે તે ત્રણ) 17

(1) $\lim_{x \rightarrow 1} 10X^2 + 5X - 10$

(2) $\lim_{x \rightarrow 0} 20 + 5X - 10X^2$

(3) $\lim_{x \rightarrow 1} (2X^2 - 3X + 4)^4$

(4) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4X^2 + 3X + 4}{2X^2 - 5X + 7}$

(B) નીચેનાનું વિકલનફળ (dy/dx) મેળવો : (ગમે તે ત્રણ) 17

(1) $Y = 8X^2 + 7X + 15$

(2) $Y = \frac{1}{4}X^4 + \frac{1}{3}X^3 + \frac{1}{3}X^3 + \frac{1}{2}X^2 + 8X + 100$

(3) $Y = (3X + 2)(5X + 3)$

(4) $Y = X^{1/2}$

3 વિકલનના અર્થશાસ્ત્રમાં ઉપયોગો સમજાવો. 18

અથવા

3 જો એક ઈજારદારનું માંગ વિધેય $P = 20 - 2X$ અને ખર્ચ વિધેય $C = 2 + 4X$ હોય તો મહત્તમ નફો મેળવવા કેટલું ઉત્પાદન કરવું જોઈએ ? મહત્તમ નફો શોધો અને તે વખતની કિંમત શોધો. 18

4 શ્રેણિકનો અર્થ સમજાવી તેના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો. 17

અથવા

4 નીચેના સમીકરણોનો ઉકેલ મેળવો : 17

$X + Y + Z = 7$

$X + 2Y + 3Z = 16$

$X + 3Y + 4Z = 22$

5. Survey, Research Related Economic Institutions and Publication-I

7

સૂચના : દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

- 1 સંશોધનનો અર્થ આપી, સામાજિક વિજ્ઞાનક્ષેત્રે સંશોધનના પ્રકારો, 18
પદ્ધતિઓ ચર્ચો.

અથવા

- 1 સામાજિકવિજ્ઞાન સંશોધનનો ઉપયોગ જણાવી, ઐતિહાસિક 18
સંશોધન સમજાવો.

- 2 સર્વેક્ષણનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો અને લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો. 17

અથવા

- 2 અહેવાલ લેખનનું માળખું ચર્ચો. 17

- 3 (અ) રાષ્ટ્રીય નમૂના સર્વેક્ષણ એટલે શું? રાષ્ટ્રીય નમૂના 18
સર્વેક્ષણના હેતુઓ અને ઉદ્દેશો સમજાવો.

- (બ) ગુજરાતમાં આર્થિક આંકડાકીય નિર્દેશાલયની ભૂમિકા
અને કાર્યો સમજાવો.

અથવા

- 3 ICSSR વિશે વિગતવાર સમજાવો. 18

4 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

17

(અ) વિશ્વવિકાસ અહેવાલ

(બ) વિશ્વ માનવવિકાસ અહેવાલ

(ક) ભારતીય આર્થિક સર્વેક્ષણ

(ડ) ગુજરાતનું સામાજિક આર્થિક સર્વેક્ષણ
